

Werd is, waarin een-
volk nadert, en ander-
oor het aangezicht des
slechts bijna radicaal uit,
ver te houden, dan of
ap tot onderlinge stich-
vangeliseerende meeting
wereld tot bekeering te

natuurlijk het Gerefor-
mijke beginsel in de
wil, dat wij menschen
zicht van den Driemaal-
sen, om door Hem ge-
en Hem eere te geven,
et beginsel niet tot zijn
et moet bij alle Eere-
gesmaakt worden, dat
genblijk met den leven-
eest, die ons zijn Woord
is toesprekt, die ons

dan ook de *Benedictie*
hartewensch van dien
toel, die u alle goeds,
en vrede toebijdt, maar
nig, die zijn genade en
tekt, en die hietoe zijn
gebruikt.

elling nu tusschen een
tot onderlinge stichting,
n 's Heeren volk voor
Heeren, is juist in den
scherp, zij het ook op
aan de orde gekomen,
van *musikale* prediking,
s wel bekend, hoe met
de den stoot gaf. Minder
is, hoe ditzelfde denke-
wereld al meer tot
ter in den vorm van den
eid, en thans reeds ge-
den. Eerdiens van de
eiden.

jk tegen de gezelschaps-
spreken Gods door zang
in te voeren, dat ten
ers in den Dienst heeft

Woords, geestelijk te
n Heilige Israels we-
end te laten spreken,
uit de komedie te hulp
ingend te laten spreken

uyper ontvingen we het
laatsing als vervolg op
artikelen.

het Calvinisme.

III.

1539 de eerste psalm-
Gereformeerde kerk
chenen, en wij hebben
angrijkelijk aandeel Calvin-
eft gehad. Aan hem is
te danken, dat de voor-
in Clement Marot, oors-
aals tijdschrift voor het
goede is gekomen aan
gemeente.

Indruk dit eerste psalm-
elingenkerk te Straats-
burg maakte, blijkt uit
jong student uit de Zui-
die in die dagen Straats-
zijner bloedverwan-
schreef hij met haast
v. „Des Zondags zingt
van David of een lied
nieuwe Testament. Deze
zingen allen te zamen,
vrouwen, in schoon-
lijk is om te hooren.
ten, dat zij ieder een
ind houden, zoodat zij
innen raken. Ik had nooit
lid gezang der gemeente
enaar zou zijn als het
t begin wel vijf of zes
Ik begon te weenen,
lene gemeente zag, ver-
nen, omdat zij de eere
Evangelie handhaafden,
et van droefheid maar
er ik hen zoo van ge-
ingen, den Heere dan
n behaagd had hen te
aats, waar zijn naam
peerlijk. Geen scheepel
een vreugde het geest,
if en de wonderen des
taal kan zingen gelijk
het wonder dat in deze
et eerst al de liefelijk-
ezang werd gevoeld, de
or en na de prediking
naar een geheel psalm
zelfde berichtgever ons
elt?

ende uitgaven, telkens
in 1539 tot 1542 van
ten, kunnen wij kort
edenis dezer uitgaven
ondersgeschikt belang
outen medeweten van
Antwerpen, te Straats-
n waren te danken aan
redkheer aan het hof
enrij, gouvernante in
blijkbaar een voldeiger
s psalmen in handen
e te Antwerpen druk-
Alexander tot de refor-
otte naar Straatsburg,
et met deze uitgave be-
hij dankbaar gebruik

1) A. Erichson, l'Eglise Française de Stras-
bourg au seizième siècle p. 21, 22.
2) Relais, zij zijn gestorven sonder dat ge ver-
der zij gekomen dat het derde deel van het werk,
dat zij begonnen zijt. En wat nog erger is, ge-
leerde dichter, zij hebt niemand op de wereld ach-
tergelaten, die in staat is u op te volgen. Ziedaar
de reien waaraan, toen de dood u wegnam, met
u ook David stille zwog.

1) A. Erichson, l'Eglise Française de Stras-
bourg au seizième siècle p. 21, 22.
2) Relais, zij zijn gestorven sonder dat ge ver-
der zij gekomen dat het derde deel van het werk,
dat zij begonnen zijt. En wat nog erger is, ge-
leerde dichter, zij hebt niemand op de wereld ach-
tergelaten, die in staat is u op te volgen. Ziedaar
de reien waaraan, toen de dood u wegnam, met
u ook David stille zwog.

nog een vijftiental gekozen, nl. psalm 19,
22, 24, 37, 38, 51, 103, 104, 113, 114,
115, 130, 137, 143.

Hoewel Marot voorzichtigheidshalve zijn
arbeid vooraf door de Sorbonne liet onder-
zoeken en goedkeuren, en deze goe ring
aan het hoofd van zijn bundel staat afge-
drukt, was hij toch blijkbaar niet gerust,
hoe de Roomsche kerk deze uitgave zou
opnemen. Het zingen der psalmen stond
reeds in ketterschen reuk. Koning Frans,
zijn beschermheer, die steeds dobberde tus-
schen reformatie en katholicisme, had weer
en van die oogenblikken, dat hij geheel
onder den invloed der inquisitie stond, en
edict op edict tegen de ketters uitvaardigde.
Marot, die op de wankele gunst van zijn
grilligen meester niet durfde vertrouwen en
onder de hand was ingelicht, dat hem een
proces dreigde, nam plotseling de vlucht
naar Genève.

Calvin was daar reeds September 1541
met eere teruggekomen uit zijn ballingschap
te Straatsburg. De raad was thans bereid
gewest op zijn verzoek het psalmgezing
in te voeren in de gemeente, en in 1542
was zelfs een nieuwe uitgave van Marot's
psalmen te Genève verschenen. Marot kon
er dus zeker van zijn, dat hij te Genève
een welkom onthaal zou vinden. Calvin zelf
zocht hem op en medde enkele dagen later,
blijkbaar met vreugde, aan zijn vriend Viret,
dat het Marot's voornemen was zich voor-
goed te Genève te vestigen. Wat Calvin
vooral hoopte en verlangde was, dat Marot
zijn arbeid van de berijming der psalmen
voltoeien zou.

Marot heeft slechts één jaar te Genève
vertoefd. Hij kwam er in November 1542
en ging weer heen in December 1543. Voor
de berijming der psalmen is dat jaar niet
onvruchtbaar geweest. Onder de leiding van
Calvin werden de dertig door Marot reeds
uitgegeven psalmen aan een strenge revisie
onderworpen en zoo mogelijk nog meer in
overeenstemming met den grondtekst ge-
bracht. Voorts werden de psalmen, die
Calvin te Straatsburg reeds vertaald had,
psalm 25, 36, 46, 91 en 138, door Marot
deels verbeterd, deels door geheel nieuwe
berijmingen vervangen. En eindelijk leverde
Marot thans voor het eerst een berijming
van psalm 18, 23, 33, 34, 43, 45, 50, 72,
79, 86, 101, 107, 110, 118, 128. Ook de
lofsang van Simeon en de Tien geboden,
reeds door Calvin berijmd, werden opnieuw
vertaald door Marot, en hij voegde als
nieuwe lofsangen er aan toe de Apostoli-
sche geloofsbelijdenis, het Onze Vader, de
groetenis van den engel aan Maria (het
Ave Maria der Roomsche kerk) en einde-
lijk een berijmd gebed voor en na het eten.

Het aantal berijmde psalmen was hiernede
tot negen en veertig gestegen, bijna een
derde van den geheelen psalmbundel. De
nieuwe uitgave zag te Genève het licht met
een voorrede aan de Dames van Parijs.
Hoe gelukkig voor de kerk zou het ge-
weest zijn, wanneer Marot rustig te Genève
zijn waarlijk dichterlijke gaven onder lei-
ding van Calvin aan dezen heerlijken arbeid
verder had kunnen besteden. Maar het heeft
niet aldus omgeen, zijn. De hofdichter van
koning Frans voolde zich hoe langer hoe
minder in het strenge Genève thuis. Een
eerste botsing ontstond reeds, toen de
Kerkeraad zich weinig gesticht toonde over
zijn berijming van de salutatio angelica, de
„engelische groetenisse”, gelijk onze vaderen
zeiden, omdat het Ave Maria al te sterk
aan de Roomsche Maria-verering deed
denken, en daarom beval dit loflied ter
eere van een mensch achter den Psalm-
bundel weg te laten. Wat er verder is ge-
schied, weet men niet met volkomen zeker-
heid. Beza deelt alleen mede, dat Marot,
opgevoed in een zeer slechte school en zijn
levenswijze niet in overeenstemming kun-
nende brengen met de tucht van het Evan-
gelie, Genève verliet. De beschuldiging, dat
hij uit Genève vluchten moest omdat hij
betrapt was op echtbreuk, mist voldoende
grond. Vermoedelijk lag de aanleiding tot
zijn vertrek in de aanklacht tegen hem en
Bonivard, een der bekende Libertijnsche
gezinde burgers van Genève, ingediend
wegens een spel trictac, dat zij saam had-
den gespeeld. Maar de oorzaak lag dieper.
De levensopvatting van Marot vloekte
met die van Calvin. Dat bleek, toen hij
bij zijn vertrek als pilg van den Parthi Genève,
het Sion van Gods volk in die dagen, een
hel noemde, waar hem het leven ondraag-
lijk was.

Zoo vertrok Clement Marot in December
1543 naar Savoye. Enkele maanden later,
Augustus 1544, stierf hij te Turijn. Wel
was zijn uiteinde droef. Hij ging heen in
de volle kracht van zijn leven, nauwelijks
zeven en veertig jaar oud, verre van zijn
vaderland en koning, van zijn vrouw en
kinderen, zonder zelfs een vriend aan zijn
sterfbed te hebben, die hem de oogen sloot.
Een droef voorbeeld van hetgene den-
zullen wach, die tot geen bestide keuze
tusschen God en de wereld konden komen.
Toch was zijn heengaan, trots de zwak-
heid van zijn karakter, een verlies voor de
Kerk des Heeren, omdat daarmede de „harpe
Israels” voor jaren tot stilzwijgen kwam,
waaraan zoo zielverheffende tonen waren
ontleend. Wel terecht mocht Beza zijn
dood daarom aldus beklagen:

Las tu es mort, sans avoir auancé
Que le seul tiers de l'oeuvre commence
Et qui pas est, n'ayant laissé au monde
Docte poète, homme qui te seconde,
Vnuy pour toy, quand la mort te ravit
Aveugles qui se teut aussi David. 2)

1) A. Erichson, l'Eglise Française de Stras-
bourg au seizième siècle p. 21, 22.
2) Relais, zij zijn gestorven sonder dat ge ver-
der zij gekomen dat het derde deel van het werk,
dat zij begonnen zijt. En wat nog erger is, ge-
leerde dichter, zij hebt niemand op de wereld ach-
tergelaten, die in staat is u op te volgen. Ziedaar
de reien waaraan, toen de dood u wegnam, met
u ook David stille zwog.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS: Van den
heer W. G. Sijtsma te Gerkesklooster f 5;
voor onze bibliotheek, van den heer Cavajé te
Edo, enkele pakken Zendingen en andere
geschenken; door den heer Boegman te Koot-
wijk, van Meij. Mitze te Ede f 1.

Hartelijk dank. Vriendelijk verzoeken wij
den vrienden, onze vele en velerlei behoeften
te willen bedenken.

D. HULLEMAN,
Penningmeester.

Kootwijk, 10 Jan. 1899.

Het is ondergeteekende tot groote blijdschap
Kootwijks scholen met volle vroedigheid aan
de vrienden van het Christelijk onderwijs te
kunnen aanbevelen. Laat ons bedenken dat het
is de zaak des Heeren. Dat de Heere trouwe
houdt, blijkt. Was voor een jaar, na het over-
lijden van onzen heminden hoofdonderwijzer
BARKER, de toekomst duister, de Heere schonk
aan school en gemeente in den heer RIJNSTRA
een plaatsvervanger, van wien wij zeggen mogen:
„Van den Heere ontvangen.”

God ontfermt zich op het gebed.

Ds. J. H. HOUTZAGERS.

Ondergeteekenden, die de scholen te Kootwijk
aanbevelen, hebben zich bereid verklaard giften
in ontvangst te nemen. D. A. KUYPER, Ds.
B. VAN SCHILVEN, Ds. VAN LOON te Amster-
dam, Ds. A. BRUMMELAMP te 's Gravenhage,
Dt. HOEKSTRA te Arnhem, Ds. G. VILJO te
Nijkerk, Ds. KOFFERBERG te Barneveld.

— — —

Uit de Pers.

In de *Friesche Kerkbode* vervolgt Dr. H. H.
Kuyper zijn betoog over de genazing door het
geloofsgebed aldus:

Ons laatste artikel toonde aan, dat de Heilige
Schrift het gebruik van geneesmiddelen nergens
verbiedt, gelijk Ds. Hazenberg beweert, maar overal
van de gedachte uitgaat, dat de kranken den ge-
neesmeester noodig hebben, en dat in deze mede-
sche hulp een genadegeve Gods aan den mensch
geschonken is.

Als proeve, tot welke welkeweerige uitlegging van
de Heilige Schrift men de toevlucht moet nemen,
om zulke theorieën te rechtvaardigen, deelen wij
nog een kenmerkend feit mede.

Wij wzen een vorig maal op het bevel, dat God
zelf aan Hiskia gaf, dat hij een klomp vijgen moet
nemen, daarvan een „spieser” maken en op het
zwavel leggen, waardoor hij zoo dodelijk krank was.
Nu is in de geneeskunde de zuivering en uittrek-
kende kracht der vijgen bekend, en ook al ontken-
nen wij niet dat God op wonderbaarlijke wijze de
werking van dit geneesmiddel in dit geval heeft
gezegend, er ligt toch een aanduiding in, dat God
het gebruik van geneesmiddelen niet afkeurt. Vol-
gens Ds. Hazenberg is dit geheel onjuist. Deze
„klomp vijgen” was geen geneesmiddel maar alleen
een „steeken”, evenals het baden van Naaman in
den Jordaan, het slijk, dat Christus op de oogen
der blinden streek enz. En als bewijs daarvoor be-
roept Ds. Hazenberg zich op Jesaja 38, waar, na de
vermelding van den klomp vijgen, volgt: „En Hiskia
had gezegd: welk zal het teken zijn, dat in dit slot-
woord van het hoofdstuk blijkt, dat de klomp vij-
gen” niet dan een „steeken” was. Slaat men nu de
gelijklopende plaats op in II Kon. 20: 7-9, dan
vindt men dat Jesaja op de vraag geantwoord heeft:
„Dit zal u het teken zijn, dat de Heere het woord,
dat Hij gesproken heeft, doen zal: zal de schaduw
twee graden voortgaan van de tien graden ach-
terwaarts keeren?” De Schrift leert dus uitdrukke-
lijk, dat het door Hiskia gevraagde teken niet de
klomp vijgen was, maar het wonder met Achas
somewijzer. Het is wel droef, dat een predikant,
die aan twee theologische scholen gestudeerd heeft,
nog zulke fouten maakt, die de eenvoudigheid leek,
mits hij iets van zijnen Bijbel weet, hem verbeteren
kan. En nog droefer is het wanneer zulk een zich
opwerpt, om een nieuw Evangelie te verkondigen
en de onkundige schare door zulke voorbeelden
misleidt. Dat ook deze misleiding niet aan onkunde
maar aan opzet zou te wijten zijn, willen wij ter
eere van Ds. Hazenberg's karakter liever niet aan-
nemen.

Thans komen wij aan de tweede stelling van Ds.
Hazenberg, welke aldus luidt, dat overal, in Oud en
Nieuw Testament, een geleerd wordt, dat het gebed
het door God aangewezen en door de heiligen ge-
bruikte middel is om tot genazing te komen; dat
dit gebed altoos en onfeilbaar helpt, en dat het
gebruik van geneesmiddelen bij dat gebruik geoor-
loofd was.

Als bewijs hiervoor beroept Ds. Hazenberg zich
op de wonderbare genazing van Mirjam, op het
gebed van Mozes; op de genazing der Israelieten,
die door vurige slangen gebeten waren, door
het zien op de koperen slang; op de genazing van
Hiskia op het gebed; en voorts op de genazingen
door den Heere Jezus en zijne apostelen tweeg
gebracht.

De vraag is dus, of uit deze wonderbare gene-
zingen, die op het gebed geschied zijn, de regel mag
worden afgeleid, dat God de Heere bereid is altijd
en in ieder geval op het gebed een wonder te doen,
om kranken te genezen? En als die vraag zoo ge-
steld wordt, gevoelt ieder wel hoe onjuist deze ge-
volgtrekking is.

De Schrift leert ons, dat op het gebed vele won-
deren in vroeger tijd zijn geschied: op het gebed
van Mozes is de Rode Zee gekleefd; op het gebed
van Jona heeft de zee stil gestaan in het dal van
Ajalon; op het gebed van Elia is vuur van den
hemel gedaald; op het gebed van den Heiland is
het brood vermenigvuldigd; op het gebed der dis-
cipelen is Petrus door een engel uit de gevangenis
verlost. Maar wie zal uit deze gebedsverhoeringen
afleiden, dat God ook nu breed is, nootdruif het
gebed des geloofs? openden, de geloven voor ons te
kleeven, de zee te laten stil staan, vuur uit den
hemel te laten nederdalen, brood te vermenigvul-
digen, of de poorten der gevangenis te openen? Ieder
weet, omdat de ervaring het ons elken dag leert,
dat God de Heere zulke wonderen thans niet meer
doet. En de reden hiervan is duidelijk. Deze won-
deren waren noodig, zoolang de Openbaring Gods
voorduurde, om het woord zijner profeten te bevesti-
gen, (Deut. 19: 23), maar nu de Openbaring is
afgegaan, nu wij de Heilige Schrift geheel bezit-
ten en geen apostelen of profeten meer optreden,
hield deze reden vanzelf op. Uit het feit dat God
in de dagen Oud en Nieuw Testament op het
gebed wonderbare genezingen heeft geschonken,
volgt dus allerminst, dat God die altijd en overal
wil doen.

Ds. Hazenberg gevoelt dan ook zelf wel hoe uiterst
zwak dit betoog op de wonderbare genezingen is,
en werpt het daarom over een anderen berg.
In Jesaja 31 staat, zoo zegt hij, dat de Heere Jezus
ook onze krankenheid op zich genomen heeft. Alle
krankheid is een straf voor de zonde. De Heere
Jezus heeft als onze Borg en Middelaar alle straf-
fen, dus ook die der krankenheid, op ons gedragen.
Daarom behoeft een Christen nooit krank te bli-
ven, want Christus is ons ook tot geneesdinking
van het lichaam” gegeven. Evenals er daarom van
Christus, toen Hij op aarde rondwandelde, een ge-
sondmakende kracht uitging, waardoor alle kranken
genezen werden, zoo behoort men ook nu slechts
door het gebed tot Hem te gaan om beter te
worden.

Deze gedachte heeft bij den eersten oogopslag
iets dat aantrekt en tot het hart spreekt. Het idea-
lisme, wat zich daarin uit, is verledendijk schoon.
En toch behoort men ook hier slechts na te denken,
om te gevoelen, waar de fout der redeneering schuilt.

De Heere Jezus heeft ook voor ons gedragen den
tijdelijken dood. De dood is eveneens als de krank-
heid een straf voor de zonde. Christus kan daarom
van zich zelf zeggen: Ik ben de Opstanding en het
Leven. En Hij heeft door het gebed, toen Hij op
aarde rondwandelde, dood opgevoekt, om te toonen,
dat hij machtig was den dood zijn prooi te ontruk-
ken. En niet alleen dat Christus zelf dood heeft
opgevoekt, ook Elia en Eliza hebben het gedaan en
eveneens de apostelen des Heeren. Maar volgt hier
nu uit, dat Gods kind niet behoeft te sterven, of
dat Christus nu nog op het gebed doodden levend
maakt?

Er zijn d'razen geweest, die dit werkelijk hebben
gemenid, die, evenals Elia, over een dood kind
hebben heen gekropen, hun adem de verstijfde lip-
pen hebben ingeblazen, gebeden hebben, dat de ziel
in het lichaam zou terugkeren, en vastelijk geloof-
de, dat het wonder geschieden zou. En het wonder
geschiedde niet. Maar wel kwam over hun eigen haren
een groote donkerheid, als straf, omdat zij God had-
den verzocht.

Alle idealisme, dat den vasten bodem der werke-
lijkheid verlaat, om op idealisme te bouwen, op te
stijgen, leidt tot diepen val. De overganning des ge-
loofs wordt door ongelof gevolgd. De nuchtere
werkelijkheid leert ons, dat krankheid en dood, die
beide vreeslijke gevolgen van de zonde, ook al zijn
zij door Christus voor ons gedragen, Gods kind in
dit leven blijven treffen. De heilheid van den vleesch
Gods is er om Christus, wille uit weg genomen, de
dood is geen betaling meer voor de zonde, maar een
afsterving der zonde en doorgang tot het meer
wijge leven; de krankheid is geen straf meer, maar
een kastijding tot heiligmaking of beproefing des
geloofs, maar de wet blijft voor ieder mensch: het
is den mensch geest eenmaal te sterven, en de krank-
heid blijft een voorbode van den dood.

Wie dit idealisme predikt, rekent niet met het
woord des Apostels, dat al deze hooggespannen ver-
wachtingen ter neer slaat: „Wij zijn in hope zalig
geworden. De hope nu, die genen wordt, is geen
hope, want hetgene is innend, waarom zal hij het
ook hopen? Maar indien wij hopen hetgene wij niet
zien, zoo verwachten wij het met lijdaanzienheid.”
De Christelijke hope profeteert dat eens de laatste vij-
and, dat is de dood, zal te niet gedaan worden; dat
in het Nieuwe Jerusalem, dat niet den hemel neder-
daalt, de loom des Levens zal staan, wiens bladeren
zijn zullen tot genazing der Heidenen, dan zal het
blijken, dat krankheid en lijden, sterven en dood
door Christus voor ons zijn gedragen. Maar deze
hope, die haar grond vindt in Gods onwankelbare
nemen, daarvan een „spieser” maken en op het
zwavel leggen, waardoor hij zoo dodelijk krank was.
Nu is in de geneeskunde de zuivering en uittrek-
kende kracht der vijgen bekend, en ook al ontken-
nen wij niet dat God op wonderbaarlijke wijze de
werking van dit geneesmiddel in dit geval heeft
gezegend, er ligt toch een aanduiding in, dat God
het gebruik van geneesmiddelen niet afkeurt. Vol-
gens Ds. Hazenberg is dit geheel onjuist. Deze
„klomp vijgen” was geen geneesmiddel maar alleen
een „steeken”, evenals het baden van Naaman in
den Jordaan, het slijk, dat Christus op de oogen
der blinden streek enz. En als bewijs daarvoor be-
roept Ds. Hazenberg zich op Jesaja 38, waar, na de
vermelding van den klomp vijgen, volgt: „En Hiskia
had gezegd: welk zal het teken zijn, dat in dit slot-
woord van het hoofdstuk blijkt, dat de klomp vij-
gen” niet dan een „steeken” was. Slaat men nu de
gelijklopende plaats op in II Kon. 20: 7-9, dan
vindt men dat Jesaja op de vraag geantwoord heeft:
„Dit zal u het teken zijn, dat de Heere het woord,
dat Hij gesproken heeft, doen zal: zal de schaduw
twee graden voortgaan van de tien graden ach-
terwaarts keeren?” De Schrift leert dus uitdrukke-
lijk, dat het door Hiskia gevraagde teken niet de
klomp vijgen was, maar het wonder met Achas
somewijzer. Het is wel droef, dat een predikant,
die aan twee theologische scholen gestudeerd heeft,
nog zulke fouten maakt, die de eenvoudigheid leek,
mits hij iets van zijnen Bijbel weet, hem verbeteren
kan. En nog droefer is het wanneer zulk een zich
opwerpt, om een nieuw Evangelie te verkondigen
en de onkundige schare door zulke voorbeelden
misleidt. Dat ook deze misleiding niet aan onkunde
maar aan opzet zou te wijten zijn, willen wij ter
eere van Ds. Hazenberg's karakter liever niet aan-
nemen.

Thans komen wij aan de tweede stelling van Ds.
Hazenberg, welke aldus luidt, dat overal, in Oud en
Nieuw Testament, een geleerd wordt, dat het gebed
het door God aangewezen en door de heiligen ge-
bruikte middel is om tot genazing te komen; dat
dit gebed altoos en onfeilbaar helpt, en dat het
gebruik van geneesmiddelen bij dat gebruik geoor-
loofd was.

Als bewijs hiervoor beroept Ds. Hazenberg zich
op de wonderbare genazing van Mirjam, op het
gebed van Mozes; op de genazing der Israelieten,
die door vurige slangen gebeten waren, door
het zien op de koperen slang; op de genazing van
Hiskia op het gebed; en voorts op de genazingen
door den Heere Jezus en zijne apostelen tweeg
gebracht.

De vraag is dus, of uit deze wonderbare gene-
zingen, die op het gebed geschied zijn, de regel mag
worden afgeleid, dat God de Heere bereid is altijd
en in ieder geval op het gebed een wonder te doen,
om kranken te genezen? En als die vraag zoo ge-
steld wordt, gevoelt ieder wel hoe onjuist deze ge-
volgtrekking is.

De Schrift leert ons, dat op het gebed vele won-
deren in vroeger tijd zijn geschied: op het gebed
van Mozes is de Rode Zee gekleefd; op het gebed
van Jona heeft de zee stil gestaan in het dal van
Ajalon; op het gebed van Elia is vuur van den
hemel gedaald; op het gebed van den Heiland is
het brood vermenigvuldigd; op het gebed der dis-
cipelen is Petrus door een engel uit de gevangenis
verlost. Maar wie zal uit deze gebedsverhoeringen
afleiden, dat God ook nu breed is, nootdruif het
gebed des geloofs? openden, de geloven voor ons te
kleeven, de zee te laten stil staan, vuur uit den
hemel te laten nederdalen, brood te vermenigvul-
digen, of de poorten der gevangenis te openen? Ieder
weet, omdat de ervaring het ons elken dag leert,
dat God de Heere zulke wonderen thans niet meer
doet. En de reden hiervan is duidelijk. Deze won-
deren waren noodig, zoolang de Openbaring Gods
voorduurde, om het woord zijner profeten te bevesti-
gen, (Deut. 19: 23), maar nu de Openbaring is
afgegaan, nu wij de Heilige Schrift geheel bezit-
ten en geen apostelen of profeten meer optreden,
hield deze reden vanzelf op. Uit het feit dat God
in de dagen Oud en Nieuw Testament op het
gebed wonderbare genezingen heeft geschonken,
volgt dus allerminst, dat God die altijd en overal
wil doen.

Ds. Hazenberg gevoelt dan ook zelf wel hoe uiterst
zwak dit betoog op de wonderbare genezingen is,
en werpt het daarom over een anderen berg.
In Jesaja 31 staat, zoo zegt hij, dat de Heere Jezus
ook onze krankenheid op zich genomen heeft. Alle
krankheid is een straf voor de zonde. De Heere
Jezus heeft als onze Borg en Middelaar alle straf-
fen, dus ook die der krankenheid, op ons gedragen.
Daarom behoeft een Christen nooit krank te bli-
ven, want Christus is ons ook tot geneesdinking
van het lichaam” gegeven. Evenals er daarom van
Christus, toen Hij op aarde rondwandelde, een ge-
sondmakende kracht uitging, waardoor alle kranken
genezen werden, zoo behoort men ook nu slechts
door het gebed tot Hem te gaan om beter te
worden.

Deze gedachte heeft bij den eersten oogopslag
iets dat aantrekt en tot het hart spreekt. Het idea-
lisme, wat zich daarin uit, is verledendijk schoon.
En toch behoort men ook hier slechts na te denken,
om te gevoelen, waar de fout der redeneering schuilt.

De Heere Jezus heeft ook voor ons gedragen den
tijdelijken dood. De dood is eveneens als de krank-
heid een straf voor de zonde. Christus kan daarom
van zich zelf zeggen: Ik ben de Opstanding en het
Leven. En Hij heeft door het gebed, toen Hij op
aarde rondwandelde, dood opgevoekt, om te toonen,
dat hij machtig was den dood zijn prooi te ontruk-
ken. En niet alleen dat Christus zelf dood heeft
opgevoekt, ook Elia en Eliza hebben het gedaan en
eveneens de apostelen des Heeren. Maar volgt hier
nu uit, dat Gods kind niet behoeft te sterven, of
dat Christus nu nog op het gebed doodden levend
maakt?

Er zijn d'razen geweest, die dit werkelijk hebben
gemenid, die, evenals Elia, over een dood kind
hebben heen gekropen, hun adem de verstijfde lip-
pen hebben ingeblazen, gebeden hebben, dat de ziel
in het lichaam zou terugkeren, en vastelijk geloof-
de, dat het wonder geschieden zou. En het wonder
geschiedde niet. Maar wel kwam over hun eigen haren
een groote donkerheid, als straf, omdat zij God had-
den verzocht.

Het is dus geen vonden of niviuchten zoeken,
maar de toepassing van een der eerste regels
eener gezonde uitlegkunde, wanneer wij ook dit
woord van Jacobus over de genazing in overeen-
stemming met de geheele Schrift verklaren. En
dan kan dit woord niet betekenen, dat de Chris-
tenen nootdruif de toevlucht mogen nemen tot een
geneesmeester, want dan zou Jacobus in strijd zijn
met het woord van Christus, dat „de kranken den
medicijnmeester noodig hebben”, en met de practi-
ke van de heiligen uit die dagen, want Lucas, de
Evangelist, was, ook na zijne bekeering, een „ge-
neesmeester.” Dan kan dit woord niet betekenen,
dat ieder gebed des geloofs door de ouderlingen
opgevoerd, den kranke genas, want dan zou er
geen afzonderlijke „gave van gezondmaking” zijn
gewest, die slechts enkelen in de gemeente be-
steden, en dan kan dit woord niet betekenen, dat
zulk een gebed reeds terstond door andere uitleggers
is opgemerkt, door de toepassing van dit middel
de Christenen dan altijd hadden kunnen leven en
noot hadden behoeven te sterven.

Vraagt men hoe deze plaats dan is op te vat-
ten, zoodat men niet in strijd komt met wat de
Schrift ons overal duidelijk leert, dan blijkt, dat
er maar één goede en gezonde uitlegging moge-
lijk is, nl. dat de Apostel hier spreekt over de
„gave der gezondmaking”. Deze gave was een
aanzien, dat God toen aan enkelen schonk; deze
personen, die daardoor boven anderen uitstaken,
werden licht tot ouderlingen gekozen, en onder
de ambtsdragers der gemeente kon men dus bij
krankheid in de eerste plaats terecht. Daarom
riep de Apostel Jacobus de kranken aan om tot
deze „gave der gezondmaking” de toevlucht te
nemen, die de ouderlingen of enkelen van hen
bezaten; terwijl hij daarbij voegde, dat deze gave
op het gebed des geloofs werken zou, natuurlijk
wanneer het God aldus behaagde.

Dat dit metredaard de bedoeling is, blijkt uit
tweeërlei. Vooreerst daaruit, dat Marcus in zijn
Evangelie 6: 13, met bijna dezelfde woorden over
deze „maak spreker”, waar hij mededeelt, dat Chris-
tus' discipelen „vele duivelen uitwierpen, en vele
kranken zalden met olie, en hen gezond maakten.”
Ook hier is sprake van het salven met olie en
de genazing, die daarop volgde, maar, zoolals blijkt
uit Marcus 16: 17, 18: „denenigen die geloofd
zullen hebben, zullen deze tekenen volgen: in Mijnen
naam zullen zij duivelen uitwerpen, met nieuwe
tongen spreken, slangen zullen zij opnemen, en al
is het dat zij iets doodelijks zullen drinken, het
zal hun niet schaden, op kranken zullen zij de
handen leggen, en zij zullen gezond worden.” Is
hier niet sprake van een genazing, die altijd volgt
op het gebed, maar van een wonder, dat op een
zelfde lijn staat met het duivelen uitwerpen, het
spreken in nieuwe talen, het drinken van vergif-
tolderen dat het schaden zal enz., welke wonderen
alleen in die dagen en zeker niet bij ieder geloo-
vige zijn voorgekomen. Er is, dat is duidelijk, sprake
van een buitengewone gave tot genazing, die God
slechts aan enkelen verleende.

En nog duidelijker blijkt dit uit hetgeen de
Apostel Jacobus zelf tot string van zijn beering
zegt, dat het gebed des geloofs den kranken behou-
den zal, aanvoert, nl. het voorbeeld van Elia, die door
zijn gebed maakte dat het in drie jaren en zes
maanden niet regende op aarde (Jac. 5: 17). Het
is duidelijk, dat een gebed thans opgevoerd tot
God om den hemel te sloeten n't verhoord zou
worden, omdat alleen Elia, staande in dat ambt,
en optredende in die roeping, zulk een gebed bid-
den mocht, en daarbij zeker kon zijn van de ver-
hooring. En zoo is het ook met het gebed tot
geneesdinking. Ook dat gebed baatte volstrekt
niet, wanneer de eerste de beste het op de lippen
nam, alsof ieder gebed van een kind Gods de
kranken genezen kan; het deed alleen dan
werking, wanneer die bijzondere personen, die
God daartoe riep, zulk een gebed opvoerden. Of
wil men liever, het gebed helpt, wanneer de per-
soon de gave der gezondmaking van God ontvan-
gen had, en gevoelde dat God wilde, dat hij in dat
bepaalde geval die gave gebruikten zou.

Zoo blijft dan alleen nog de vraag over: of deze
gave der gezondmaking nog bestaat, maar men ge-
voelt, dat deze vraag iets geheel anders is dan de
leer van Ds. Hazenberg.

Volgens Ds. Hazenberg is er geen gave der ge-
sondmaking, aan enkele personen, door God geschon-
ken, maar is er een algemeene genazing van iede-
ren zieke op het gebed des geloofs, door wien ook
opgevoerd.

Tegenover die stelling, die door de ervaring elken
dag weersproken wordt, zijn wij niet ernst opge-
komen. De Heilige Schrift, het sal thans duidelijk
zijn, leert daarvan niets. Al wat de Schrift ons leert
is, dat, zoolang onder Oud als Nieuw Testament,
God de Heere in enkele gevallen genazing op het
gebed heeft geschonken, en dat Hij aan bepaalde
personen, die zich daardoor duidelijk van anderen
onderscheidden, de gave der gezondmaking heeft
verleend.

Over de vraag, of deze gave evenals die der pro-
feten, van het uitwerpen der duivelen enz. na het
tijdkerf der Apostelen is uitgestorven, en zoo ja,
hoe dan te denken is over de genazingen, die thans
op het gebed geschieden, spreken wij in een vol-
gend artikel nader.

Ons komt voor, dat hier de juiste uitlegging
gegeven is. Wat Jacobus zegt, sloeg uiteraard
op zijn tijd, en is blijkens de verwijzing naar
Elia, beperkt tot de buitengewone beoeliening,
waarin God zijn bijzondere openbaring aan de
wereld schonk.

Hiermee is niet ontkend, dat ook thans nog
psychologisch op kranken van het lichaam
kan worden gewerkt, en dat dit niet zelden tot
hoogst verrassende resultaten leidt, gelijk dit
met name bij de *Christian Scientists*, en in de
Sion hall te Chicago te zien is. Maar dan is er
geen sprake van wonderen